

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Сокальської районної
державної адміністрації
_____ **Р.Н Токай**
« _____ » _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Сокальської
районної ради
_____ **М. М.Пасько**
« _____ » _____ 20__ р.

Програма по збереженню об'єктів культурної спадщини Сокальського району на 2019 рік

ПОГОДЖЕНО
Голова постійної комісії
з питань бюджету, соціально-
економічного розвитку та інвестицій
Сокальської районної ради
_____ **В. І.Пограничний**
« _____ » _____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО
Голова постійної комісії
з питань освіти, культури, туризму та
духовного розвитку
Сокальської районної ради
_____ **О. Береза**
« _____ » _____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО
Начальник відділу житлово-
комунального господарства, цільових
програм та розвитку інфраструктури
Сокальської районної державної
адміністрації
_____ **С.П. Шевчук**
« _____ » _____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО
Начальник фінансового
управління
Сокальської районної державної
адміністрації
_____ **Г.С. Леонова**
« _____ » _____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО
Начальник відділу містобудування
та архітектури Сокальської районної
державної адміністрації,
головний архітектор району
_____ **М.Й. Баралус**
« _____ » _____ 20__ р.

1. Загальні положення.

Історико-культурна спадщина — важливий чинник життєдіяльності нації, показник рівня цивілізованості суспільства.

Згідно ст. 54 Конституції України культурна спадщина охороняється законом, держава забезпечує збереження об'єктів культурної спадщини, що мають відповідну цінність, а культурна спадщина охороняється законом.

Закон України «Про охорону культурної спадщини» регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього та майбутнього поколінь.

Сокальщина має самобутнє історико-культурне середовище, багате на пам'ятки архітектури та містобудування, історії, мистецтва та археології. У Сокальському районі зареєстровано 20 пам'яток національного значення, зокрема:

- пам'ятка археології національного значення - Городище літописного міста Белз;
- 19 пам'яток архітектури національного значення:
 - Костел Пресвятої Богородиці, монастирські приміщення ордену Бернандинів 1604-1649 рр. (мур.) у смт. Жвирка,
 - Монастирські келії, 1604-1619 рр. (мур.) у смт. Жвирка,
 - Мури з брамою, XVII – XVIII ст.. (мур.) у смт. Жвирка,
 - Церква Св Миколая 16 ст. (мур.) у м Сокалі,
 - Палац Потоцьких к. XIX ст., (мур) у с Тартаків,
 - Флігель к. XIX ст., (мур) у с Тартаків,
 - Мури замку XVII ст.. у с Тартаків,
 - Костел Св.Миколая монастиря св.Домініканок, 1653р. (мур.) у м.Белзі,
 - Монастирські келії, 1743р. (мур.) у м.Белзі,
 - Вежа-каплиця, 1606р. (мур.) у м.Белзі,
 - Церква Св.Параскеви, XVII ст., (дер.) у м.Белзі,
 - Дзвіниця церкви Св.Параскеви, XIX ст., (дер.) у м.Белзі,
 - Костел Св.Марка 1688-1693 рр. (мур.) у с.Варяж,
 - Костел Успіння Пр.Богородиці 1642, 1625 рр./мур./ у м.Угнові,
 - Церква Св Миколая 1782 р. (дер.) у с. Княже,
 - Дзвіниця церкви Св Миколая 1782 р. (дер.) у с. Княже,
 - Церква Св. Івана Богослова 1782 р. (дер), у с.Фусів,
 - Дзвіниця церкви Св. Івана Богослова 1782 р. (дер), у с.Фусів,
 - Церква Св.Косми і Дем'яна, 1862р. (дер.), у с.Цеблів.

- 44 пам'ятки архітектури місцевого значення (з них 27 об'єктів дерев'яної сакральної архітектури);
- одна пам'ятка історії місцевого значення - Місце єврейського релігійного центру в м.Белзі;
- 83 нововиявлених пам'ятки архітектури .

На Сокальщині, як і по всій Україні внаслідок неналежного утримання , відсутності коштів на ремонтні та реставраційні роботи втрачаються об'єкти культурної спадщини. На сьогоднішній день з Реєстру необхідно вилучити чотири втрачені дерев'яні пам'ятки, а саме: церкву Св.Косми і Даміана 1885 р. в с.Корчів (згоріла в роки війни), церкву Покрови Пр.Богородиці 1864 р. в с.Свитазів (згоріла у 1995 р.), церкву Покрови Пресвятої Богородиці 1864р. в с.Стремінь (згоріла в 2011р.), церкву Св.Миколая 1760р. в с.Залижня (згоріла в 2011р.). Окрім цього дерев'яна церква Св.Миколи в с.Острівок згоріла в 1990 р. (церква не була внесена до Реєстру пам'яток), у 2004 р. згоріла церква Успіння Пресвятої Богородиці в с.Нісмичі, датована 1579 р. (до Реєстру не внесена).

На виконання заходів, передбачених відповідними програмами в 2016 році паспортизовано 12 пам'яток архітектури, в 2015 році – 7, в 2014 році – 3, в 2013 році -17, 2011 році – 9, в 2010 році- 6. В 2018 році – виготовлено пам'яткоохоронну документацію на 6 пам'яток архітектури. В числі перелічених паспортизовано 20 дерев'яних церков, як нововиявлених пам'яток. Документації передані Департаменту архітектури та розвитку містобудування Львівської ОДА. для розгляду , затвердження та внесення до оновленого переліку пам'яток .

Відповідно до заходів програм, прийняти в 2017 та 2018 роках прозроблено проектно- кошторисні документації на реставрацію церков Св. Косми і Даміана в с.Цеблів, Св. Івана Богослова в с.Фусів, Св Миколая в м.Сокалі, протиаварійні та невідкладні консерваційні роботи на костелі Св.Марка в с.Варяж, на реставрацію фасадів будинку казначейства в м.Сокалі. Виконуються реставраційні роботи на церкві Св. Косми і Даміана в с.Цеблів.

Недотримання режиму використання власниками чи користувачами об'єктів культурної спадщини (пам'яток архітектури) завдає їм непоправної шкоди. Непоодинокі випадки самовільної перебудови пам'яток, добудови приміщень, заміни окремих елементів конструкцій, дверей, обшивки стін плитами ДВП, що призводить до втрати автентичного вигляду пам'ятки. Дуже поширене покриття дерев'яних конструкцій пам'яток пластиковою вагонкою спричиняє руйнування деревини споруд.

Після виготовлення пам'яткоохоронної документації між уповноваженим органом з охорони культурної спадщини та користувачем (власником) пам'ятки архітектури повинні укладатись договори, які регламентують порядок та обов'язки щодо утримання та догляду за пам'яткою архітектури. У статті 23 Закону України „Про охорону культурної спадщини” прописано: „Відсутність охоронного договору не звільняє особу від обов'язків, що впливають із цього Закону.”

2. Мета Програми

Головною метою Програми збереження культурної спадщини Сокальського району на 2018 р.(пам'яток архітектури) є створення умов для організаційно-правового, фінансово-економічного та науково-виробничого забезпечення охорони пам'яток архітектури в інтересах динамічного соціально-культурного та духовного розвитку району.

Для реалізації головної мети Програми вирішуються такі головні завдання:

- поетапний розвиток сфери охорони пам'яток архітектури (та нововиявлених пам'яток) в районі та в історичних населених місцях району;
- запровадження механізмів ефективного використання внутрішнього економічного потенціалу сфери охорони культурної спадщини в районі з відпрацюванням методів регулювання інвестиційного процесу для забезпечення охорони культурної спадщини.

Для забезпечення реалізації програми визначаються такі пріоритети:

- створення науково-інформаційної районної бази;
- при наявності коштів забезпечення розроблення проектно-кошторисної документації (ПКД) на ремонт, реставрацію, виконання першочергових протиаварійних та консерваційних робіт на пам'ятках архітектури..

Основними напрямками науково-дослідницької та інноваційної діяльності при реалізації Програми є:

- організація та проведення в районі комплексних досліджень пам'яток сакральної архітектури;
- вирішення науково-технічних та технологічних завдань збереження, консервації і реставрації пам'яток архітектури ;
- наукове обґрунтування та розробка програм збереження культурної спадщини в районі;
- організація спеціального нагляду (моніторингу) за технічним станом пам'яток архітектури , ведення відповідних інформаційних баз даних щодо технічного стану об'єктів;
- розробка інформаційних систем , які б забезпечували загальну доступність до інформаційних масивів у галузі охорони культурної спадщини, зокрема пам'яток архітектури;
- створення привабливих умов для залучення інвестицій до об'єктів культурної спадщини та їх популяризація через розробку та реалізацію інвестиційних проектів і програм

3. Заходи реалізації Програми.

Збереження культурної та історичної спадщини району потребує значних капіталовкладень, для надходження яких необхідне проведення відповідної фінансово-економічної політики.

Для порятунку пам'яток архітектури , які мають велику історичну та художню цінність і використовуються у соціально -культурній сфері необхідно залучити спеціальні кошти для розроблення проектно-кошторисної документації, обстеження технічного стану пам'яток, здійснення першочергових протиаварійних, консерваційних та ремонтно-реставраційних робіт .

Для збереження пам'яток необхідно:

- проведення комплексного обстеження, інвентаризації, виявлення та взяття на облік об'єктів -пам'яток) архітектури (в т.ч. ново виявлених) на території району, виготовлення памяркоохоронної документації, та створення відповідного банку даних;

- проведення моніторингу стану об'єктів культурної спадщини, режиму їх використання та встановлення зон їх охорони;

- виготовлення та встановлення охоронних дошок;

- розроб заходів із популяризації історико-культурної спадщини району;

- підготовка, видання та розповсюдження буклетів

Відповідальними за виконання заходів Програми по збереженню об'єктів культурної спадщини Сокальського району на 2019 рік є відділ містобудування та архітектури Сокальської райдержадміністрації , ліцензовані (сертифіковані) проектні і будівельні організації, залучені до відповідних робіт, а також користувачі чи власники пам'яток архітектури..

Розпорядник коштів - Сокальська районна державна адміністрація.

4. Очікуваний результат.

Виконання Програми сприятиме позитивним зрушенням у сфері збереження об'єктів культурної спадщини (зокрема пам'яток архітектури), усвідомлення суспільством необхідності їх збереження для нинішнього і майбутнього поколінь, як важливого чинника патріотичного виховання громадян, розвитку національної свідомості народу.

Виконання Програми забезпечить покращення виконання заходів із збереження та використання пам'яток, залучення інвестицій на пам'яткоохоронні заходи, які будуть спрямовані на збереження пам'яток архітектури , розвитку туристичної галузі та інфраструктури вцілому.

ПЛАН ЗАХОДІВ ТА ОБСЯГИ ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ.

№ п/п	РДА	Місцева програма охорони культурної спадщини	Перелік заходів, передбачених програмою	Кошти районного бюджету (тис. грн.)	Кошти обласного бюджету (тис. грн.)	
1	2	3	4	5	6	
1	Сокальський район	«Програма по збереженню об'єктів культурної спадщини Сокальського району на 2018 рік»	Виготовлення пам'яткоохоронної документації на пам'ятки архітектури в т.ч. на нововиявлені	50,00	-	
2			Реставрація пам'ятки архітектури церкви Св.Косми і Даміана в с.Цеблів Сокальського району	100,00	200,0 –	
3			Реставрація церкви Св.Івана Богослова в с. Фусів (пам. нац. значення, 1762р., дер.)	100,00	200,0 –	
4			Реставрація церкви Покрови Пресвятої Богородиці в с. Комарів (пам. місц. значення, 1893 рік, дер.)	-	100,0 –	
5			Противарійні та невідкладні консерваційні роботи (перша черга) на пам'ятці архітектури національного значення костелі Св.Марка монастиря Піярів у с.Варяж	-	100,0 –	
6			Реставрація пам'ятки архітектури ХVІст. Церкви Св.Миколая в м.Сокалі (першочергові реставраційні роботи)	50,00	200,0 –	
7						
					Всього	300,0

ПАСПОРТ

програми по збереженню об'єктів культурної спадщини Сокальського району на 2019 рік

1. Ініціатор розроблення програми відділ містобудування та архітектури Сокальської райдержадміністрації
2. Дата, номер документа про затвердження програми Рішення Сокальської районної ради
3. Розробник програми Сокальська районна державна адміністрація
4. Співрозробники програми відділ містобудування та архітектури Сокальської райдержадміністрації
5. Відповідальний виконавець програми відділ містобудування та архітектури Сокальської райдержадміністрації
6. Учасники програми Львівська обласна рада, Сокальська районна рада, Сокальська райдержадміністрація, відділ містобудування та архітектури Сокальської райдержадміністрації та органи місцевого самоврядування
7. Термін реалізації програми 2019 рік
- 7.1. Етапи виконання програми
(для довгострокових програм) _____ - _____
8. Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, (тис. грн.,) всього, 1100 тис.грн
у тому числі:
 - 8.1. коштів районного бюджету 300,00 тис.грн,
Коштів обласного бюджету 800,00 тис. грн.,
коштів інших джерел (вказати) в межах виділених асигнувань

Голова Сокальської
райдержадміністрації

_____ **Р.Н. Токай**

Начальник відділу містобудування
та архітектури ,
головний архітектор району

_____ **М. Й. Баралус**

**Показники обсягів фінансових витрат, необхідні для виконання Програми в цілому
та за роками з визначенням джерел фінансування ***

Програма по збереженню об'єктів культурної спадщини Сокальського району на 2019 рік

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	2018 рік	Усього витрат на виконання програми
Усього,	1100,0	
у тому числі		
обласний бюджет	800,0	
районний бюджет**	300,0	
бюджети сіл, селищ, міст районного підпорядкування**		
кошти небюджетних джерел** (кошти громади)	0,0	

**кожний бюджет та кожне джерело вказується окремо

**Голова Сокальської
райдержадміністрації**

Р.Н. Токай

**Начальник відділу містобудування
та архітектури ,
головний архітектор району**

М. Й. Баралус

**Перелік напрямів, завдань, заходів і результативних показників
районної (бюджетної) цільової програми*
Програма по збереженню об'єктів культурної спадщини
Сокальського району на 2019 рік**

№ з/п	Назва завдання	Перелік заходів завдання	Показники виконання заходу, один. виміру	Виконавець заходу, показника	Фінансування		Очікуваний результат
					Джерела**	Обсяги, тис. грн.	
2019 рік***							
1.	Завдання Виготовлення пам'яткоохорон- ної документації	Захід Паспортизація пам'яток архітектури (в т.ч. нововиявлених)	затрат, 50,00 тис. грн..		рай. бюджет обл. бюджет	50,00 0,00	Отримання вихідних документів для обліку, обстеження та визначення стану об'єктів, пропозиції щодо їх порятунку
			продукту, шт..	Паспорти 7 об'єктів			
			ефективності, сер. вартість	Виготовлення облікової документації з обстеженням об'єктів,			
			якості, %	100% фахове обстеження об'єктів			
2.	Завдання Реставрація пам'ятки архітектури церкви Св. Косми і Даміана в с. Цеблів Сокальського району	Захід Реставрація церкви Св. Косми і Даміана	затрат, 250,00 тис. грн..		рай. бюджет. обл. бюджет	100,00 150,00	Виведення з аварійного стану та початок ремонтно-реставрац. робіт забезпечить збереження об'єкта
			продукту, об'єкт..	Реставрація церкви Св. Косми і Даміана			
			ефективності, сер. вартість - 250,00 тис. грн				
			якості	Приведення до належного стану пам'ятки та відтворення автентичного вигляду			

3.	Завдання Реставрація церкви Св.Івана Богослова в с.Фусів Сокальського району (пам'ятки арх.. національного значення(ох.№ 497/1)	Захід Реставрація церкви Св.Івана Богослова	затрат 250,00 тис. грн.		рай. бюджет обл.. бюджет	100,00 150,00	Приведення до належного стану та збереження об'єкта
			продукту	Проведення реставраційних робіт церкви Св. Ів.Богослова			
			ефективності, сер. вартість - 250,00 тис. грн				
			якості	Приведення до належного стану пам'ятки тавідтворення автентичного вигляду			
4.	Завдання Реставрація церкви Покрови Пресвятої Богородиці в с. Комарів Сокальського району	Захід Реставрація церкви Покрови Пресвятої Богородиці	затрат 200,00 тис. грн.		рай. бюджет. обл. бюджет	- 200,00	Приведення до належного стану та збереження об'єкта
			продукту	Проведення реставрації церкви Покрови Пресвятої Богородиці			
			ефективності, сер. вартість - 200,00 тис. грн				
			якості	Приведення до належного стану пам'ятки тавідтворення автентичного вигляду			
5.	Завдання Противарійні та невідкладні консерваційні роботи (перша черга) пам'ятки архітектури національного значення 1693-1726 р.р. костелі	Захід Противарійні та невідкладні консерваційні роботи (перша черга) пам . арх. нац. значення костелі Св, Марка	затрат 100,00 тис. грн.		рай. бюджет. обл. бюджет	- 100,00	Виведення з аварійного стану та збереження об'єкта
			продукту	Проведення робіт виведенню з аварійного стану робіт костелу Святого Марка			
			ефективності, сер. вартість - 100,00 тис. грн				

	Св.Марка монастиря Піярів(ох.№ 495) у с.Варяж	монастиря Піярів в с.Варяж	якості	Виведення з аварійного стану та збереження об'єкта			
6.	Завдання	Захід	затрат 250,00тис. грн..		рай. бюджет.	50,00	Приведення до належного стану та збереження об'єкта
	Реставрація пам'ятки архітектури першої половини ХУІ ст. церкви Св. Миколая в м.Сокалі Львівської області (ох 489) (першочергові реставраційні роботи)	Реставрація пам'ятки архітектури ХУІ Ст. церкви Св. Миколая в м. Сокалі	продукту	Проведення ремонтно-реставраційних робіт церкви Св. Миколая	обл. бюджет	200,00	
			ефективності, сер. вартість – 250,00 тис.грн				
			якості	Приведення до належного стану пам'ятки			
Усього на етап або на програму:						1100,00	

* якщо строк виконання програми 5 і більше років, вона поділяється на етапи і таблиця заповнюється на кожний з них окремо.

** вказується кожне джерело окремо.

*** завдання, заходи та показники вказуються на кожний рік програми.

**Голова Сокальської
райдержадміністрації**

Р.Н. Токай

**Начальник відділу містобудування
та архітектури,
головний архітектор району**

М. Й. Баралус

тел.: 2 31 33

